

До
150

річчя створення
Херсонського
державного
аграрно-
економічного
університету

Матеріали
Міжнародної науково-
практичної конференції
**«СУЧАСНІ ВЕКТОРИ
РОЗВИТКУ
АГРАРНОЇ НАУКИ»**

Херсон-Кропивницький – 2024

СУЧАСНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ НАУКИ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

17-18 вересня 2024 р.

Херсон-Кропивницький - 2024

УДК 001.83+332.1(477)

С38

Редакційна колегія:

КИРИЛОВ Юрій Євгенович – ректор Херсонського державного аграрно-економічного університету, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Національної академії аграрних наук;

ЛАВРЕНКО Сергій Олегович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Заслужений винахідник України, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету;

МРИНСЬКИЙ Іван Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан агрономічного факультету Херсонського державного аграрно-економічного університету;

КИРИЧЕНКО Наталя Валеріївна – кандидат економічних наук, доцент, декан економічного факультету;

БАЛАБАНОВА Ірина Олександрівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан біолого-технологічного факультету;

БОЙКО Павло Михайлович – кандидат біологічних наук, доцент, декан факультету рибного господарства та природокористування;

ДУДЯК Наталія Василівна – доктор економічних наук, професор, декан факультету архітектури та будівництва;

Автори опублікованих тез несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.

С38 Сучасні вектори розвитку аграрної науки: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (ХДАЕУ, 17-18 вересня 2024 року). Херсон: ХДАЕУ, 2024. 920 с.

Modern Vectors of Agrarian Science Development: proceedings of the International scientific-practical conference (KSAEU, 17-18 September 2024). Kherson: KSAEU, 2024. 920 p.

У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «СУЧАСНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ НАУКИ», присвяченій 150-річчю створення Херсонського державного аграрно-економічного університету, яка проходила 17-18 вересня 2024 року на базі Херсонського державного аграрно-економічного університету.

УДК 001.83+332.1(477)

© Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2024

Шабля О.С., Книш В.І., Косенко Н.П., Кокойко В.В., Книш В.В. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ БАШТАННИЦТВА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ЗАГРОЗ	714
Аверчева Н.О. ЕКСПОРТНА ОРІЄНТАЦІЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	719
Ярмоленко В.В. НАПРЯМИ ІНВЕСТУВАННЯ У СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	724
Скібіна Т.І. ЗАСТОСУВАННЯ BIG DATA ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ	728
Строкань А.О., Самойлик Ю.В. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК МЕХАНІЗМ ІНТЕГРАЦІЇ АГРАРНОЇ ОСВІТИ В ГЛОБАЛЬНИЙ ПРОСТІР	732
Бершадський О.І., Карнаушенко А.С. СВІТОВИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН У ЛАНЦЮГИ ПОСТАЧАННЯ	737
Бойко Л.О. ПІДГОТОВКА МОЛОДІ ДО ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	740
Шепель І.В. ПОДАТКОВІ РИЗИКИ І ПОДАТКОВИЙ КОНСАЛТИНГ В АГРОБІЗНЕСІ	742
Повод Т.М. ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА В КРАЇНАХ ЄС ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ	746
Притула Д.А., Карнаушенко А.С. ЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	749
Недоренко С.О., Карнаушенко А.С. СУЧАСНИЙ СТАН АГРАРНОГО СЕКТОРУ ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	753
Міценко В.К., Аверчева Н.О. ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА АГРАРНОЇ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	756
Дубінко Є.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	761
Горобець І.Б. АДАПТАЦІЯ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ АГРОПІДПРИЄМСТВ ДО ЕКОНОМІЧНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ ТА ІНСТРУМЕНТІВ	764

practical conference “Integration of science as a mechanism of effective development” (November 28-December 01, 2023). Helsinki, Finland. International Science Group. 2023 p. С. 53–59.

3. Бойко Л., Бойко В. Сучасний стан агробізнесу в Україні та його ревіталізація у післявоєнний період. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 16. С. 55–61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.7>

УДК 332.2.021

Шепель І.В.

к.е.н., доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

ПОДАТКОВІ РИЗИКИ І ПОДАТКОВИЙ КОНСАЛТИНГ В АГРОБІЗНЕСІ

Сільське господарство входить до числа секторів, що активно розвиваються і поряд з іншими галузями активно трансформується під впливом технологій та мегатрендів. Однак COVID-19 та військові дії в Україні суттєво вплинули на агровиробників та стали каталізатором ключових змін у галузі. Специфіка аграрного бізнесу обумовлює і високі ризики. Якщо розглядати зміст та сутність будь-якого виду ризику, то в сучасних умовах господарювання немає необхідності доводити, що успіх будь-якого суб'єкта господарювання значною мірою залежить від його ставлення до ризику.

У нинішній час одним з основних способів вирішення нагальних завдань розвитку підприємств агросфери є інтенсифікація агропромислового виробництва, яка ґрунтується на грамотному управлінні. Процес загального управління підприємницькими ризиками на аграрних підприємствах обов'язково має включати управління податковими ризиками. Це пов'язано з

такими чинниками як: виключення переплат податків, можливість використання податкових пільг, податкових резервів. Зрештою, грамотне управління податковими ризиками сприяє підвищенню збільшення ринкової вартості підприємства.

Нині ведення підприємницької діяльності у нашій країні пов'язані з високими податковими ризиками. На жаль, у податковому законодавстві досі немає чіткого визначення податкових ризиків підприємства. В основному, податкові ризики ототожнюються з небезпекою виникнення втрат фінансового характеру, а також несприятливих наслідків правового характеру, які можуть негативно вплинути на ділову репутацію підприємства.

На виникнення податкових ризиків у діяльності аграрних підприємств можуть вплинути такі причини:

- недостовірні інтерпретації чинного податкового законодавства;
- неграмотне ведення бухгалтерського і, як наслідок, податкового обліку;
- помилки, які допускаються під час складання і подання податкових декларацій.

Одним із основних завдань суб'єкта господарювання є своєчасне розпізнавання можливих видів ризику і факторів, що впливають на рівень податкового ризику при прийнятті конкретного управлінського рішення [1].

Необхідно відзначити, що управління податковим ризиком на аграрних підприємствах здійснюється практично на тих самих методологічних та методичних засадах, що й в інших сферах народного господарства. Зниження або повне усунення ризиків, зумовлених особливостями внутрішнього середовища та системи управління підприємств аграрного сектору економіки, може бути реалізовано за рахунок безпосереднього впливу на фактори ризику. Тоді як ризики, що виникли під впливом довкілля, не можуть бути усунені або змінені. Це зумовлено тим, що жоден суб'єкт господарювання не може змінювати податкове, бухгалтерське законодавство. У цьому випадку управління як підприємницькими ризиками в цілому, так і податковими ризиками має бути спрямоване на послідовне вироблення необхідних процедур

зниження ризиків та подальше їх практичне застосування.

Розглянемо чинники, що впливають на виникнення податкових ризиків (рис. 1). На рівні господарюючих суб'єктів і внутрішні, і зовнішні чинники можна виокремити за чотирма групами.

Рис. 1. Чинники, що впливають на виникнення податкових ризиків

Зовнішні чинники включають:

- інформаційні: зміни позиції податкових органів, невчасне отримання інформації від державних органів, податкові проблеми контрагентів судових та фінансових органів з питань оподаткування, зміни правозастосовної практики, зміни у правилах відображення податкових зобов'язань у фінансовій звітності підприємства;

- економічні: зміни складу платників податків, зміни переліку податків, зміни в чинному податковому законодавстві;

- соціальні: корупція і соціальна політика;

- політичні: конфлікт с органами влади, світова кон'юнктура цін на товари і послуги, що експортуються.

Внутрішні чинники поділяють на такі групи:

- організаційні: людський фактор, некваліфікований склад працівників податкового відділу підприємства, несвоєчасна взаємодія структурних підрозділів між собою та з податковими органами у процесі нарахування

податків, недостатня поінформованість керівництва про ризики у сфері оподаткування;

- економічні: дорожнеча утримання податкового відділу або використання послуг консалтингових компаній;

- соціальні: конфлікт інтересів власника та менеджменту підприємства;

- технічні: низький рівень податкового планування, недосконалий бухгалтерський облік при обчисленні та сплаті податків.

Для управління податковими ризиками на великих, середніх і невеликих підприємствах доцільно виділяти такі етапи:

1. Виявлення ризиків у сфері оподаткування.

2. Оцінка та аналіз ризиків у галузі оподаткування.

3. Вироблення заходів щодо їх усунення або мінімізації.

4. Контроль за виконанням заходів щодо мінімізації ризиків у сфері оподаткування.

В основному це спрямовано дотримання чинних законодавчих актів, що знижує вірогідність конфліктних ситуацій з податковими органами. Однак, з практичної точки зору все буде залежати від рівня кваліфікації конкретного працівника.

Управління податковими ризиками у аграрних підприємствах доцільно здійснювати як за рахунок внутрішніх, так і за рахунок зовнішніх джерел. Внутрішні джерела суб'єкта господарювання передбачають наявність власного кваліфікованого персоналу з оподаткування, що не вимагає залучення консультантів ззовні. При управлінні податковими ризиками за рахунок зовнішніх джерел зазвичай залучають зовнішніх консультантів у сфері оподаткування (аутсорсингові послуги). Ці види можна і комбінувати. Вибір конкретного виду управління в галузі податкових ризиків передбачає попереднє вивчення специфіки фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання.

Для зниження ступеню невизначеності в оподаткуванні, необхідно підвищувати точність прогнозів чинників ризику. При цьому підході впроваджують податковий консалтинг, який дозволяє своєчасно вибудувати

оптимальну систему оподаткування в межах чинного законодавства, розробити грамотну стратегію зменшення податкового навантаження [2].

Управління податковими ризиками у діяльності агробізнесових структур має бути органічно вбудованим у корпоративну культуру підприємства, адже це не звичайне управління ризиками: воно передбачає створення чітких систем контролю щодо недопущення шахрайських чи корупційних дій, забезпечення дотримання вимог чинного законодавства та нормативно-правових документів.

Список використаних джерел

1. Ткачик Ф.П. Податкове консультування: Навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2015. 252 с
2. Офіційний сайт Спілки податкових консультантів України URL: <http://www.taxadvisers.org.ua>

УДК 336.02

Повод Т.М.

к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА В КРАЇНАХ ЄС ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

Фіскальна політика країн ЄС є одним із ключових інструментів державного втручання в економіку. Вона спрямована на регулювання сукупного попиту та стабілізацію економічних циклів через управління податково-бюджетними механізмами, зокрема через державні витрати та податкові надходження.

Політика фіскальної стабільності в ЄС ґрунтується на положеннях Маастрихтського договору, який встановлює суворі критерії для дефіциту